

КНИЖАРСКА ДУМА

Излиза всяка сряда

Абонаменти:
За година . . . 60 лв.
За 1 брой . . . 3 лв.

Такси:
За търговски реклами
2 лв. на кв. см. По-го-
леми реклами по спо-
разумение. — Годишни,
вечерни и сиреби
известия по 50 лв. Мал-
ки обяви. 1 л. на дума.
Урежда редакция. комитетът

Гл. редакторъ: Д. Димитровъ

Всички статии и други писма за вестника
се изпращат на главния редакторъ —
Д. Димитровъ — Варна.

**Ратникъ за Книжарския Съюзъ
въ България**

Администрация — Варна

Всички суми за вестника и за реклами
се изпращат до редакцията — Варна.

Професионални или търговски централа.

Положението на книжарството е тежко; всеки ден то се отегчава все повече и повече. И се отегчава не само поради общия растеж на стопанската криза. Отегчава се и от специално-книжарски причини.

Държава, държавни институти, общини, окръжия, чиновници — всички тѣ късат от книжарския пазаръ съ велемъждри декларации за икономии, редъ, справедливост, стегнатост, единство и пр. и пр. и съ интимното желание да поспекулиратъ съ обществени срѣдства за смѣтка на книжарството.

Издатели и складове късат от друга страна книжарския пазаръ, като се оправдаватъ съ нередовността на книжаря. А фактъ е, че тѣ правятъ това и въ пунктове, въ които книжарството заслужава пълно уважение и зачитане.

Отъ сѣщия пазаръ, най-сетне, късат и всевъзможни бакали, будкаджии, предприемачи и др. такива, като се водятъ отъ максимата: „каквото може да се докара, добре дошло“.

И срещу всичко това нѣма кой да реагира, нѣма кой да защити „Кесаревото — кесарю, а божие то Богу“. Книжарскиятъ съюзъ се указа слабъ да направи това, защото вътрешниятъ недоразумения, му побърнаха да сплоти около себе си масата на книжарството и да импулсира неговата воля за борба въ защита на общо-книжарските интереси. Върни на общобългарската психология, ние се отчавахме скоро отъ съюза, отвърнахме се отъ него и го обявихме за безплоденъ.

И наистина, като чисто административна организация, съюзътъ се указа слабъ, да си създаде единъ дѣеспособенъ щабъ и дисциплинирана армия. Нашиятъ щабъ все по-повече и повече отпада: имаме свой редовно плащанъ секретаръ, имаме си организаторъ, който поне веднажъ въ годината обикаляше страната и колегитѣ, имаме си и съюзенъ органъ, редактиранъ и издѣржанъ напълно отъ съюза.

Постепенно ние се лишихме отъ всичко това, — вече втора година секретарятъ работи „за бацина душа“, съюзенъ организаторъ не ходи, а вестника сме оставили на частна издѣржка.

Книжарството се разпокъсва отъ вътрешни недоразумения, отъ инертност и отъ ограниченъ индивидуализъмъ. Дигнало ржце отъ общо-професионалните въпроси, то изнемогава отъ непреодолима криза или прави най-безскрупулни набѣги за завладяване нови клиенти и увеличение на оборота.

То вижда злините, които го душатъ, схваща източникътъ и причинитѣ на своето нещастие, но не може да открие достатъчно лична и колективна инициатива за да ги превъзмогне, за да обнови и себе си и своята обстановка. И мѣлкомъ потъва все по-дълбоко и по-дълбоко.

Трѣбва да се взематъ мѣрки противъ това зло, ще трѣбва да се намери начинъ за да се свърже по-

здраво самото книжарство, да се издигне то по-високо, като колективно единство и да се превърне въ решителенъ факторъ въ полето на книжарската търговия.

За тази целъ се указва недостатъчна чисто административната организация, даже и тогава, когато тя влиза въ общото семейство на търговския съюзъ. Защото източникътъ за нейното съществуване сѣ чисто административни, нейното влияние надъ членоветѣ е сѣщо така само административно, административенъ е въобще и нейниятъ авторитетъ.

За да се увеличи нейното значение, нужно е къмъ административнитѣ ѝ ресурси, да се прибавятъ и стопански такива, връзката ѝ съ членоветѣ да се простира и въ стопанската областъ, авторитетътъ ѝ въобще да бѣде подкрепенъ и отъ стопански такъвъ.

А то значи покрай чисто административната организация и въ свързка съ нея да се създаде и една стопанска организация, като допълнение и упоръ на първата. Приходитѣ на стопанската организация ще трѣбва да обезпечатъ съществуването на професионалната такава, нейниятъ пжтникъ ще трѣбва да бѣде организаторътъ и живиятъ взелъ на професията, нейниятъ органъ ще трѣбва да бѣде сѣщевременно и проповедникъ за професион. солидарност и професионаленъ моралъ.

Кой да бѣде обекта на стопанската организация, каква трѣбва да бѣде нейната форма — ето първитѣ два въпроса на които трѣбваше да отговори нашата мисълъ, анализирвайки всестранно положението и менталитета на книжарството и използвайки опита на по-напредналитѣ страни и поуки на своитѣ собствени лутания и грѣшки.

Всички тия мѣрки ни подсказаха, че обектъ на стопанската организация трѣбва да бѣде прочитната книга. Защото тя не буди тия страсти, каквито възпламени по-миналата год. учебника, тя се продава кръгла година безъ да се предизвика бърза панаирджийска разпродажба, тя е твърде много оцетена отъ хаосътъ въ пазаря и предизвиква грижитѣ на маса общественици и обществени групировки. Да се ангажира съ нея, стопанската организация, значи да се обединятъ около нея частъ отъ най-добритѣ книжари и да се издигне авторитета на книжарството, до положението на единъ твърде цененъ и необходимъ въ името на книжната културтрегеръ.

За това и вниманието на книжарството както и на писатели и издатели вече цѣли две години е насочено къмъ създаването на една централа за разпространението на прочитната книга.

Назначението на тази централа да бѣде, не толкова да събира печалби и да улеснява своитѣ клиенти, а главно да послужи за опора на книжарския съюзъ, като професионална организация, и да направи нужното за урегулирането на книжарския пазаръ. Нейното назначение трѣбва

да наподобява до голѣма степенъ назначението на централа „Напредъ“. Последната е Кооперация и по законъ, по уставъ, както и по своята дейностъ се стреми да постигне реализирането на чиститѣ Кооперативни цели. Но покрай това, тя се поставя въ услугата и на соц. демократическата партия. Частъ отъ печалбитѣ на централата отиватъ въ касата на партията, нейнитѣ членове сѣ готовата клиентела на партийнитѣ агитатори, нейнитѣ функционери сѣ постояннитѣ и най-преданни дейци на партията. И живота на партията се дължи твърде много на помощта на централата.

Нима не може да се каже сѣщото и за назначението на книжната централа!

Но като бѣде дѣецъ за постигането на общокнижарскитѣ искания, то отдѣля своето внимание за нормализирането на книжарския пазаръ, като застава задъ гърба на книжарския съюзъ, нима може да се третира тя като чисто търговско предприятие?

Но функциитѣ ѝ щѣли да бѣдатъ търговски, тя щѣла да купува и продава, щѣла да застане на възела между издателя и книжаря и щѣла да живѣе на гърба ѝ на единия и на другия.

Всичко това е право, но нима то изчерпва нейното назначение.

Наистина върху разпространението на прочитната книга може да се създаде и една чисто търговска централа, — та такива и днесъ съществуватъ въ София. Но какво е различието между една професионална и една търговска централа!

Особено то назначение на професионалната централа изисква и едно особено отношение къмъ нея отъ страна на издатели и книжари. За да ѝ дадатъ възможностъ да работи за постигането и на професионалнитѣ задачи, тѣ сѣ длъжни да се отнасятъ къмъ нея не точно по правилата на чисто търговскитѣ взаимоотношения. Ако симпатизиратъ на нейното назначение, тѣ сѣ длъжни да поематъ спрямо нея известни ангажименти и да понесатъ известни жертви.

За да подкрепи кооперациитѣ, на които обществени задачи симпатизира, държавата е била принудена не само да кредитира твърде щедро тия последнитѣ, но се е съгласила да се лиши отъ известни свои приходи за тѣхна изгода, както и да имъ признае известни предимства въ търгове.

Нима не трѣбва да понесатъ подобни жертви спрямо централата и издатели и книжари.

И нека си го кажемъ, само при това положение тѣ ще ѝ дадатъ възможностъ да запази своята професионална физиономия, и да стане факторъ за нормализирането на книжарския пазаръ и за издигането на книжарската професия.

Юридическа форма на Централата.

Единъ отъ най-важнитѣ въпроси, съ който трѣбваше да се справятъ инициаторитѣ на Централата за прочитни книги, бѣ безспорно този за юридическата ѝ форма. Защото отъ формата зависи, както нейното учредяване, така и по-нататъшния ѝ животъ.

Централата ще трѣбва да търгува — за това и формата ѝ трѣбва да да отговаря на нѣкое отъ предвиденитѣ въ закона търговски предприятия. А тѣ сѣ: единична фирма, събирателно дружество, кооперация, акционерно д-во, командитно д-во и д-во съ ограничена отговорностъ.

Еднолична или събирателна не може да бѣде нашата централа, защото тя трѣбва по принципъ да да бѣде колективна, професионална организация. Тя трѣбва да си сложи покрай чисто търговскитѣ и редица твърде важни професионални и обществено-културни задачи и да направи всичко необходимо за постигането имъ. А такива цели не може да си поставя едно частно предприятие.

Отъ общественитѣ форми кооперативната и О. О. искатъ пълно равенство и по задължения и по права между членоветѣ. У тѣхъ рискътъ се разпредѣля еднакво между всички; управлението имъ е напълно зависимо отъ болшинството, съставътъ имъ е ограниченъ и малко подвиженъ. За насъ нито едната нито другата отъ тия форми е пригодна. Съ кооперативната форма вече редица години частъ отъ нашитѣ колеги се опитватъ да обединятъ сили за общи доставки на разни артикули, но все не могатъ да успѣятъ. А съ формата О. О. и ние сами опитахме, но се натъкнахме скоро на нейната непригодностъ за нашия случай.

Акционерната форма сѣщо се указа непригодна за насъ.

У всички тия форми кредитътъ се опредѣля изключително отъ капиталата. Нашата работа ще изисква грамадни кредити, защото ще трѣбва да поемемъ разпространението на едно грамадно количество книги. Да съберемъ голѣмъ капиталъ, подъ коя и да е отъ горнитѣ форми, ние не можемъ, защото нашитѣ хора сѣ въобще бедни и не могатъ да отдѣлятъ по-големи части отъ своитѣ капитали. Още по-малко тѣ ще сѣ наклонни да направятъ това, щомъ като днесъ могатъ да търгуватъ повече или по-малко и безъ това. Вечъ две години ние правимъ опити по това. Миналата година започнахме съ желание да съберемъ 2 мил. лв. капиталъ, а щомъ почнахме записванията, видѣхме, че не можемъ съ качи по-горе отъ 300,000 лева. И наистина, по-големи отъ този капиталъ ние днесъ не сме въ състояние да съберемъ. Остава следователно, въ своята търговска дѣйностъ да прибѣгнемъ и къмъ личния рискъ, личния кредитъ.

А най-удобната комбинация на общественитѣ и личния кредити дава за сега само командитната форма. При нея имаме елементитѣ на акционерното д-во — участие на масата при ограничена отговорностъ и елементитѣ на частнитѣ предприятия —

Алекси Гюровъ — Варна
произвежда най-доброкачественитѣ пастели и тебешери.

Цени конкурентни.

участие на личността с неограничена отговорност. При тази форма могат да се използват напълно съучастията на професионалите както в капитала, така и в управлението и живота на дружеството и с това да се обезпечи обществено-професионалният характер на централата. А същевременно могат да се използват и личните качества, личния кредит и личният риск на управляващите лица. Ние сме търговци и за това много добре знаем какво значение имат личните качества на ръководните хора. Всъщност успехът и неуспехът на работата, при дадена обстановка, зависи главно и преди всичко от тях. Влиянието на периферията, на страничните и външни членове е ограничено и по място и по време; при една възможна и будна управа пакостите, които могат да донесат периферните членове, може да се ограничи и обезпечи твърде скоро. Всъщност който ще влезе в дружеството или ще възложи нему своите интереси, ще опре преди всичко върху личните достойнства на ръководителите.

И за това пък последните трябва да поемат пред всички контрагенти на дружеството неограничена отговорност.

Числото на периферните или ограничено отговорните членове на дружеството може да бъде неограничено. Тук трябва да влезат по възможност всички книжари, които работят с прочитни книги и следователно, които ще използват пряко и редовно услугите на централата. Книжарите, които не работят с книгата и които не биха били в редовни връзки с централата, е излишно да й стават членове. Разбира се, ако някой такъв, въодушевен от професионалните задачи на централата би пожелал да си внесе лептата за създаването и живота й, това би се приело с най-голяма благодарност.

Издатели, писатели, преводачи и др. заинтересувани от съдбата на книгата лица, които биха пожелали да влезат в дружеството и да му дадат възможност да постигне полето и по-резултатно своите цели, също така би трябвало да се приемат. Участието на всички тия лица, обаче, трябва да бъде ограничено и по капитал и по отговорност, за да не се хвърли върху централата подозрението, че може да вземе страна между тях.

Други лица, нимащи нищо общо нито с книгата, нито с книжарството, при никакви условия не би могло да се приемат за членове на дружеството, защото тяхното членуване е не само излишно, но може да се окаже и вредно за централата и нейното тъй широко назначение.

Ръководните лица трябва да бъдат неограничено отговорни. Какво трябва да бъде тяхното число — това ще зависи от функциите и работата на централата. В този момент тя се нуждае само от един организатор. Щом почне да функционира, ще се окаже нужда и от един пълник, а по-късно и от редица други функционери и завеждащи. Всички тия хора могат да бъдат или чиновници или съучастници. Ние търговците въобще предпочитаме съучастникът пред чиновника. Защото знаем, че чиновникът си върши работата чиновнически. Но да намерим подходящи съучастници не е лесно, още повече, че чиновникът е зависим и може всеки момент да бъде уволнен, когато съучастникът е съдружник, с когото не е лесно да се ликвидира.

Книжарници има за сега въ около 130 населени пункта. Много от тях са малки и не представляват особено обект за книгата. Въ много от тях, обаче, има и по 2 — 3, па и по-вече книжари, които я застъпват задоволително. При една обща сметка централата ще може да разчита на около 120 — 150 членове-представители.

Капиталът, който ще се събере от тия хора, ще бъде не по-малко от 4 — 500,000 лева. А при нашия случай този капитал е достатъчен

и предостъчен за работа. Защото освен него ще бъде използван и личния и материален кредит на всички представители по отношение на ангажираните от тях книги, както и личния и материален кредит на неограничено отговорните членове.

Съгласно закона взаимните отношения между членовете на комитетните дружества се определят от специален писмен договор. Такъв договор или по-право устав ще трябва да има и централата. Той ще съдържа освен нормите за вътрешните взаимоотношения, още и търговските и професионални цели, които си поставя централата, както и средствата за постигането им. Този устав ще трябва да бъде първа изработена и приет от общото събрание на всички членове. Такова общо събрание ще бъде свикано едновременно с общия книжарски конгрес. На него ще присъствуват, обаче, само записаните в централата членове.

Същото общо събрание ще трябва да посочи и лицата, които, като управителен и контролен съвет, ще служат за постоянни съветници на неограничено отговорните членове. По този начин и въ самоуправление на централата ще трябва да се включат елементи на общественост. Защото само при един хармонична комбинация между личните и обществени елементи, ще може да се постигне и най-удобно и сигурно свързване на чисто търговските и обществено-професионални цели. А нашата централа ще трябва да бъде колкото търговско предприятие, двакратно по-вече професионална и обществено-културна организация.

Впечатления и бележки.

Като редактор на Съюзния орган, отдавна се канех да обикля колегите и да видя на място съюза и нуждите на книжарите в търговията. Най-сетне ми се отиде да направя това като организатор на Централата за прочитни книги. И нека побързам да заявя — твърде много има да се каже за съюза и за нашето книжарство и твърде много да се иска от него за да вземе то мястото, което му подобава.

Меня ме интересуват при тая обиколка следните по-важни въпроси:

1) Какъв е изобщо книжарския пазар в дадения пункт и как се използва той от книжарството;

2) Как е разпределена работата между книжарите в дадения пункт и какви са техните взаимни отношения;

3) Как разглежда книжарят по положението на книжарската търговия въобще и по отделни браншове, как схваща злините, които лежат над нас и как гледа на своето лично бъдеще и на бъдещето на професията;

4) Какво е отношението на книжаря към неговите клиенти и кредитори и какво отношение заема той спрямо задълженията си;

5) Как си е наредил магазина и витрините, как излага стоката си и с какво усърдие се отнася към външната страна на книжарницата си;

6) Как води своите сметки въобще и какво е книговодството и книгохранението му и

7) Как се отнася към Съюза и вестника и как гледа на своите професионални задължения.

Всички тия въпроси ме интересуват за да мога да си съставя на място едно по-конкретно мнение за работата на книжарите и където е нужно, да им се притека на помощ като колега и съветник. Защото смеят, че една от главните грижи на централата, па и на Книжарския съюз, ще трябва да бъде грижата за професионалната просвета и школовка на книжарството.

Днес търговията се модернизирва твърде бързо, ще трябва да се модернизират и книжарството. Залу-

тно въ своите ежедневни грижи, и не вижда своите дефекти и няма и време, ни воля, ни умение, често жти, да ги коригира. И за това града тъй много, страда на много места поради своята собствена вина. И ако на запад, где книжарството стои несравнено по-високо от нашето, се говори днес за строителство на специални книжарски курсове и изпити, колко повече ова ще трябва да се говори у нас. И ще трябва да си признаем, аз констатирах много повече дефекти в работата на книжаря, отколкото очаквах. Нито правилно разпределяне на работата, нито напълно за де се заеме по-пълно ангажиран пазар, нито благоразумие за да се използва клиентелата както трябва, нито спретнато, естетично и рекламно нареджване на магазина, нито най-сетне правилно схващане на всичко това.

От друга страна, обаче, аз констатирах почти у всички колеги едно горещо желание за по-добри дни и една готовност да се поемат не-обходимите жертви за да се постави началото на една обнова. Аз не срещнах книжар, който да ми откаже изплащането на абонамента си, не срещнах книжар, който да е загубил всяка надежда за подобрене на книжарството, не срещнах и книжар, който да не адмира идеята за централата. За съжаление за всяка работа, макар и да се съгласи с нея, трябва да ни дойдат на краката; готови сме да изпълним своя дълг и да дадем съдействие на всяко хубаво начинание, но чакаме да ни теглят насила и да изтръгват съдействието ни. А така наистина малко се работи.

Обиколих вече редица по-големи градове. Това е общото ми заключение от тях. Въ следните броеве на вестника ще дам конкретно своите впечатления от всеки град по отделно.

Търговския конгрес.

Седмия редовен конгрес на Българ. Търг. Съюз трябва да се състои на 3 — 6 юний т. г. Редица съображения, обаче, са накарали Ц. К. да го отложи за по-късно. Между тия съображения заслужава да се отбележат следните:

1) Големата нередовност на съюзените дружества към съюзната каса. До края на май едва 18% от дружествата са си платили напълно членския внос. 42% са си издължили само отчасти (въ тяхното число е и книжарския съюз) а 40% не са вnelли нито стотинка. Блаженна България, блаженно търговско съсловие!

2) Исканите съокр. № 18/386 сведения, необходими за отчета на съюза, въпреки няколко напомняния, са били представени само от 8 дружества.

Сега, като съобщава за отлагането на конгреса Ц. Комитет настоятелно моли:

а) Да се дадат по-скоро исканите съ горното окръжно сведения;

б) Всички неиздължени дружества и сдружения да изплатят част по-скоро членските си вноски към съюзната каса за изтеклата година;

в) Отправя особена молба към изправните дружества и сдружения да подпомогнат Центр. Комитет като му изпратят, каквито суми имат, за сметка на членския им внос за новата година, тъй като съюзната каса е останала без сред-

ства и действията на Центр. Ком. са сериозно застрашени.

Секретарят на Търговския Съюз г. Павел Димитров си е дал окончателно оставката. Ц. Комитетът окръжно поканва съюзените дружества и сдружения да представят своите кандидати.

г. Павел Димитров бв секретар на съюза от няколко години. Той успя да свине нуждите на всички търговски браншове и да ги защити и мотивира, тъй както малцина могат да направят.

Специално нашите — книжарски интереси и нужди той бв схванал извънредно добре и ги защитаваше с удивителна вестина и упоритост. Специално по въпроса за кооперативните книжарници и книжарниците по училищата, той направи много повече от нас. И ако не можа да постигне желаните резултати, това се дължи главно на нашата собствена инертност.

Ние съжаляваме твърде много за оставката на г. П. Димитров и пожелаваме на Търговския съюз да му намери достоен заместник.

Окръжно.

До Г. г. книжарите въ Царството.

Управителния съвет на Общото Сдружение на търговците-книжари въ България, съобщава на колегите-книжари, че члена от Управителния Съвет на същото г-н Д. Димитров от гр. Варна е упълномощен да събира членския внос от членовете на сдружението за 1927/28 г.

Умоляват се всички г. г. членове да се издължат пред г-н Димитрова, който ще ги посети лично.

Председател: Б. Ив. Касаров
Секр.-касирер: Р. Чанов

Въ България има около 500 книжари. От тях вестника получават средно 400 души, а членове на съюза са били миналата година 71.

До сега абонамента си платиха около 120 души, а членския си внос — 45.

Не е ли срамно всичко това за книжарството! И ние говорим за интелигентност, професионално съзнание, колегителност и пр. и пр. И сме седнали да виним съюза, че бил слаб да защити интересите ни.

Колеги, стига инертност! Изпълнете поне елементарния си дълг!

ИЗЛЪЗЕ ОТ ПЕЧАТЪ:

Тайната на морето

(използуване морето от деца и възрастни).

Разкошно броширано издание с художествена многоцветна картина повече от 100 страници.

Съдържа:

Морски бани, климат, слънце, какво лекува морето, жената и морето. Как да се храним, обличаме при пътуване. Децата и морето и др.

Цена 20 лева.

на книжари голем отстъп.
Доставя се от автора: Д-р Зах. Галов — Плевен.

Печатница и Хромолитография
„Просвещение“

на П. Загинева — Варна.
Поръчка № 278.

Книжен склад А. БОШНАКЪ — Русе

уведомява почитаемите си клиенти, че тази година организира собствена модерна книговезница и излиза на пазара с първокачествени тетрадки, блокове, блокчета, богат асортимент тефтерчета и пр. Свещият пуша въ продажба първокачествени ученически гуми по 68 лв. кутията от 120 парчета, както и всички други ученически и канцеларски потреби — най-добри качества и при най-износни цени.